

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 740/2566

นางสาว จ.โจทก์ นาง ศ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 145, ป.วิ.อ. มาตรา 227, ป.วิ.พ. มาตรา 84, ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 358, ป.อ. มาตรา 360, ป.อ. มาตรา 364, ป.อ. มาตรา 365, ป.อ. มาตรา 362, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 96, ป.อ. มาตรา 95, ป.วิ.อ. มาตรา 208, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 19, ป.วิ.อ. มาตรา 192, ป.วิ.อ. มาตรา 252, ป.วิ.อ. มาตรา 195, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้คำพิพากษาคดีแพ่งของศาลชั้นต้นจะมีผลผูกพันโจทก์จำเลยซึ่งเป็นคู่ความตาม ป.วิ.พ. มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ทำให้จำเลยไม่มีสิทธิกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอย่างอื่นให้แตกต่างไปจากผลแห่งคำวินิจฉัยดังกล่าวที่ฟังข้อเท็จจริงว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านก็ตาม แต่ปัญหาว่าจำเลยมีเจตนากระทำความผิดข้อหาบุกรุกหรือไม่ ศาลยังต้องใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงจนแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา 227 วรรคหนึ่ง การที่โจทก์เข้าครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุเนื่องจากโจทก์กับจำเลยทำสัญญาซื้อขายกันซึ่งตามสัญญามีข้อความว่าจำเลยส่งมอบทรัพย์สินที่ขายให้แก่โจทก์ในวันทำสัญญา จำเลยทำหนังสือระบุให้โจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ ดังนั้น โจทก์ย่อมมีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุโดยชอบ หากจำเลยเห็นว่าสัญญาซื้อขายดังกล่าวเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญากู้ยืมและโจทก์ไม่มีสิทธิที่จะอยู่ในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ ก็เป็นกรณีที่โจทก์จำเลยโต้แย้งกันในทางแพ่ง จำเลยชอบที่จะดำเนินการตามกฎหมายเพื่อรักษาสิทธิของตน ไม่มีอำนาจผลการที่จะเข้าไปตัดแม่กุญแจที่โจทก์ ใช้ปิดประตูหน้าบ้านออกแล้วใช้แม่กุญแจของจำเลยคล้องแทน ทำให้โจทก์เข้าบ้านที่เกิดเหตุไม่ได้ ขณะเกิดเหตุจำเลยทราบดีว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ การที่จำเลยยังเข้าไปในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุจนถูกโจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ ถือว่าจำเลยมีเจตนากระทำความผิดข้อหาบุกรุกแล้ว เมื่อผลแห่งคำพิพากษาวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ จำเลยเข้าไปตัดกุญแจประตูบ้าน เป็นการทำให้ละเมิดต่อโจทก์และคดีถึงที่สุดแล้ว คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันคู่ความ จำเลยไม่อาจอ้างข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นได้ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 84 (2) ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91, 358, 360, 364, 365 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358, 362 และ 364 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ลงโทษจำคุก 6 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษายืน จำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่โต้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า เดิมจำเลยเป็นเจ้าของที่ดิน ภ.บ.ท.5

เลขสำรวทที่ 114/2553 เนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 5 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ 62 ที่เกิดเหตุ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2553 โจทก์ทำสัญญาซื้อที่ดินและบ้านหลังดังกล่าวจากจำเลยในราคา 440,000 บาท ก่อนโจทก์ซื้อที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุจากจำเลยนั้น จำเลยเป็นหนี้กู้ยืมเงินนางปัญญารัตน์ ต่อมานางปัญญารัตน์ฟ้องจำเลยบังคับชำระหนี้โดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดเฉพาะบ้านเลขที่ 62 ที่เกิดเหตุออกขายทอดตลาด โดยมีนายสุทธินันท์ บุตรนางปัญญารัตน์เป็นผู้ซื้อได้ตามประกาศเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งโจทก์มิได้ร้องขอทรัพย์ไว้ โจทก์จึงดำเนินคดีจำเลยในข้อหาฉ้อโกง แต่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ปี 2557 โจทก์ซื้อบ้านที่เกิดเหตุคืบจากนายสุทธินันท์ ต่อมาโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งให้ชดใช้ค่าเสียหายกับขอให้ห้ามจำเลยและบริวารเข้าไปในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุกับห้ามจำเลยและบริวารเข้าไปในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ และดำเนินคดีอาญากับจำเลยเป็นคดีนี้ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในประการแรกว่าคดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า เหตุคดีนี้เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2562 ถึงวันที่ 3 ธันวาคม 2562 โจทก์ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 แสดงว่าโจทก์ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 แล้ว แม้โจทก์นำคดีมาฟ้องหลังจากวันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเกินกว่าสามเดือน แต่เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องภายในสิบปีนับแต่วันที่กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 (3) คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ เพราะสิทธิฟ้องคดีของโจทก์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 95 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยว่าคดีโจทก์ไม่ขาดอายุความนั้น ชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดข้อหาบุกรุกตามคำพิพากษาศาลล่างทั้งสองหรือไม่ เห็นว่า แม้คำพิพากษาคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ม.181/2563 ของศาลชั้นต้น จะมีผลผูกพันโจทก์จำเลยซึ่งเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ทำให้จำเลยไม่มีสิทธิกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอย่างอื่นให้แตกต่างไปจากผลแห่งคำวินิจฉัยดังกล่าวที่ฟังข้อเท็จจริงว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุก็ตาม แต่ปัญหาว่จำเลยมีเจตนากระทำความผิดข้อหาบุกรุกหรือไม่ ศาลยังต้องใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงจนแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ยกเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยแล้วพิพากษาลงโทษจำเลย โดยยังมีได้วินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงตามอุทธรณ์โต้แย้งของจำเลยว่ จำเลยกระทำความผิดข้อหาบุกรุกหรือไม่ จึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏอยู่แล้วในสำนวนและเพียงพอที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยคดีให้จำเลยได้เอง จึงไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิจารณาและพิพากษาใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 208 (2) ประกอบมาตรา 225 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 โดยศาลฎีกาเห็นว่า โจทก์เข้าครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ เนื่องจากโจทก์กับจำเลยทำสัญญาซื้อขายกัน ซึ่งตามสัญญาดังกล่าวมีข้อความว่าจำเลยยอมส่งมอบทรัพย์สินที่ขายให้แก่โจทก์ในวันทำสัญญา และในวันเดียวกันจำเลยทำหนังสือระบุให้โจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ ซึ่งจำเลยรับว่าเป็นคนเขียนข้อความลงในหนังสือมอบอำนาจและสัญญาซื้อขายดังกล่าวด้วยลายมือตนเอง ดังนั้น โจทก์ย่อมมี

สิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุโดยชอบ หากจำเลยเห็นว่าสัญญาซื้อขายดังกล่าวเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญากู้ยืมและโจทก์ไม่มีสิทธิที่จะอยู่ในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุก็เป็นกรณีที่โจทก์จำเลยโต้แย้งสิทธิกันในทางแพ่ง จำเลยชอบที่จะดำเนินการตามกฎหมายเพื่อรักษาสิทธิของตน ไม่มีอำนาจโดยพลการที่จะเข้าไปตัดแม่กุญแจที่โจทก์ใช้ปิดประตูหน้าบ้านออกแล้วใช้แม่กุญแจของจำเลยคล้องแทนทำให้โจทก์เข้าบ้านที่เกิดเหตุไม่ได้ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังได้ความจากคำเบิกความของพันตำรวจโทณรงค์ชัย พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางมะเดื่อพยานอีกปากหนึ่งของโจทก์ว่า ก่อนหน้านี้โจทก์แจ้งความจำเลยในทำนองเดียวกันกับคดีนี้ครั้งสองครั้งและทุกครั้งที่ยานไปตรวจสถานที่เกิดเหตุไม่พบจำเลยพักอาศัยอยู่ ส่วนโจทก์เข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่บุรณะซ่อมแซมบ้านและปลูกต้นไม้ จากการตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรพบว่าจำเลยย้ายภูมิลำเนาออกจากบ้านที่เกิดเหตุแล้ว และจำเลยสัญญาว่าจะขนย้ายทรัพย์สินออกจากบ้านที่เกิดเหตุให้เสร็จสิ้นภายในเดือนธันวาคม 2562 ซึ่งถ้อยคำของพยานปากดังกล่าวที่เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเหตุคดีนี้และเป็นพยานคนกลางไม่มีส่วนได้เสียกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นจึงไม่มีเหตุให้ระวางสงสัยว่าจะเบิกความเข้าข้างหรือเพื่อประโยชน์แก่ฝ่ายใด และเชื่อว่าเบิกความไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ตามพฤติการณ์ของจำเลยดังกล่าวจึงบ่งชี้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยทราบดีว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ การที่จำเลยยังเข้าไปในที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุจนถูกโจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ถือว่าจำเลยมีเจตนากระทำความผิดข้อหาบุกรุกแล้ว ส่วนที่จำเลยนำสืบต่อสู้ว่า จำเลยมีสิทธิครอบครองที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ เพราะไม่เคยขายหรือสละการครอบครองให้แก่โจทก์ และจำเลยไม่ได้ตัดกุญแจประตูบ้านของโจทก์นั้น เมื่อผลแห่งคำพิพากษา วินิจฉัยว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ จำเลยเข้าไปตัดแม่กุญแจประตูบ้าน อันเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์และคดีถึงที่สุดแล้ว คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันคู่ความจำเลยไม่อาจอ้างข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นได้เพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84 (2) ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยต้องกันมาว่าจำเลยกระทำความผิดข้อหาบุกรุกและพิพากษาลงโทษมานาน ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการสุดท้ายมีว่า มีเหตุสมควรรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยหรือไม่ เห็นว่า มูลเหตุคดีนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากโจทก์จำเลยต่างโต้แย้งกันเกี่ยวกับสิทธิตามสำเนาหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินและบ้านที่เกิดเหตุ โดยจำเลยอ้างว่า สัญญาซื้อขายดังกล่าวเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญากู้ยืมระหว่างโจทก์กับจำเลย ทั้งจำเลยก่อความเสียหายแก่โจทก์เป็นเงินเพียง 2,150 บาท ซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบในค่าเสียหายดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยแล้ว ตามพฤติการณ์แห่งคดีจึงไม่ร้ายแรงมากนัก เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน การรอกการลงโทษจำคุกเพื่อให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดี จึงน่าจะเป็นผลดีแก่จำเลยและสังคมโดยรวมมากกว่าที่จะจำคุกจำเลยไปเสียทีเดียว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ไม่รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ฟังขึ้น แต่เพื่อให้จำเลยหลาบจำและสำนึกในความผิดที่ได้กระทำให้สมควรลงโทษปรับจำเลยอีกสถานหนึ่งและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของจำเลยไว้ด้วย อนึ่ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 เป็นบทบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ซึ่งโจทก์ต้องระบุนั้นในฟ้องตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 19 วรรคสอง แต่เมื่อคำขอให้ลงโทษ

จำเลยท้ายฟ้องของโจทก์ไม่ระบุมাত্রา 362 จึงต้องถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยตามบทมาตราดังกล่าว ศาลย่อมไม่มีอำนาจลงโทษจำเลยตามมาตรา 362 เพราะเป็นการพิพากษาเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้องต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 ที่ศาลล่างทั้งสองปรับบทลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 มานั้น เป็นการไม่ชอบ และคดีนี้เป็นคดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 252 บัญญัติว่า ในคดีอาญาทั้งหลายห้ามมิให้ศาลยุติธรรมเรียกค่าธรรมเนียมนอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาอุทธรณ์ 360 บาท จากจำเลย จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาทั้งสองประการดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขเสียให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 พิพากษาแก้เป็นว่า ไม่ปรับบทลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ให้ลงโทษปรับจำเลย 8,000 บาท อีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ให้คุมความประพฤติของจำเลยไว้ โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก 3 เดือนต่อครั้ง เป็นเวลา 1 ปี ให้จำเลยกระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรมีกำหนด 20 ชั่วโมง กับให้จำเลยละเว้นการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 คืนค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาอุทธรณ์ 360 บาท ให้แก่จำเลย นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8

องค์คณะ

สมชาย เจริญเรือง · สมเจริญ พุทธิประเสริฐ · โสภณ พรหมสุวรรณ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/740/2566>